

FÈLIX ARIAS

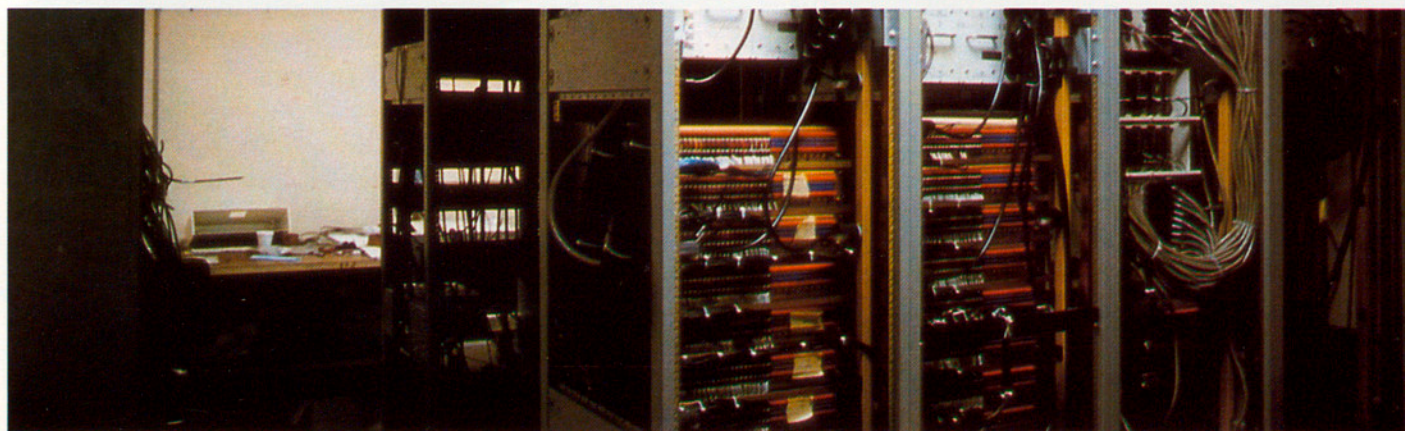
MITJANS DE COMUNICACIÓ I TECNOLOGIA DE PUNTA

La demanda d'informació ha crescut progressivament al llarg del temps. Per satisfer-la, la premsa ha utilitzat sempre els últims avenços disponibles i, encara, ha modificat la forma de presentar-se al públic: des de la premsa exclusivament escrita fins a la premsa electrònica amb la televisió, passant per la gràfica i la parlada. Cadascun d'aquests mitjans ha evolucionat internament en el seu procés de producció i externament en el de distribució per millorar l'acompliment del seu objectiu: transmetre la màxima i més fidedigna informació com més ràpidament millor i al més gran nombre de persones. Amb la informatització de les redaccions i la difusió directa de televisió per satèl·lit, els mitjans de comunicació s'han adaptat a les novetats que la tècnica els ofereix. Les sofisticades eines —sistemes informàtics, xarxes de telecomunicacions, tècniques àudio-visuals— que proporcionen les tecnologies de la informació són el que més ha contribuït a aquesta evolució. En efecte, les tecnologies de la informació incideixen en qüestions vitals per als mitjans de co-

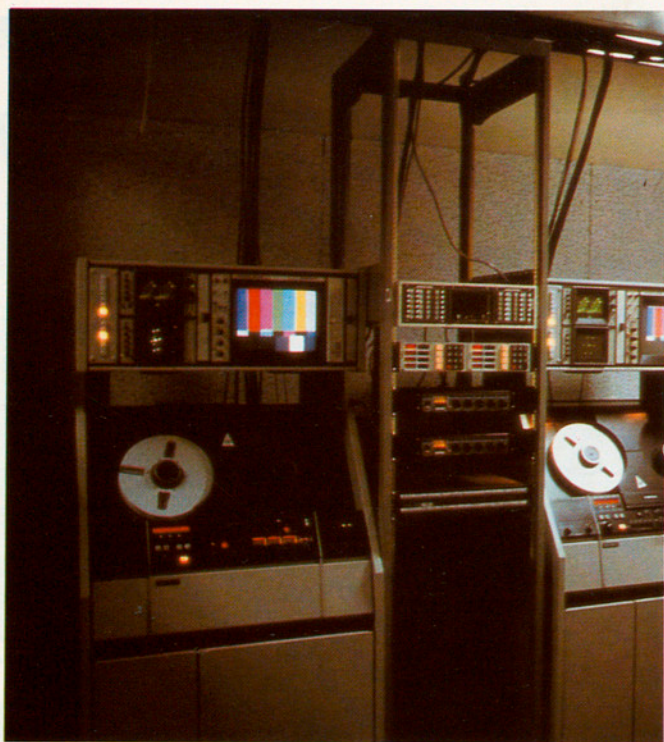
municació: l'emmagatzematge, el procés i la transmissió de dades i d'informacions. Aquesta evolució ha portat com a conseqüències la dependència dels mitjans de comunicació d'unes eines progressivament més sofisticades i l'increment de la competència entre els mitjans que es disputen un mateix mercat.

els mitjans de comunicació en els jocs olímpics

Els esdeveniments que desperten gran atenció i, per tant, avidesa informativa en un públic determinat són coberts àmpliament pels mitjans de comunicació que els serveixen. Quan l'esdeveniment i l'audiència que genera es poden preveure anticipadament, la premsa hi aboca els seus recursos per oferir-ne informacions i comentaris, tot provocant un augment de l'interès del públic i, per tant, una cobertura més gran. Això dona lloc a una elevada demanda puntual de recursos per tal de satisfer les necessitats dels mitjans de comunicació. Quan l'organitzador de l'esdeveniment té interès a potenciar i afavorir la cobertura informativa, ell ma-

L'AUDIÈNCIA DELS JOCS EXIGEIX POSAR AL DIA ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

ELS ORDINADORS I LA INFORMÀTICA SÓN INDISPENSABLES

teix facilita l'obtenció i la utilització d'aquests recursos. Aquest fenomen es produeix freqüentment en els desplaçaments de polítics i personalitats, en les manifestacions culturals i en les competicions esportives. La grandor del fet dependrà del públic potencialment interessat en el descabellament de l'esdeveniment. És evident que els Jocs Olímpics constitueixen l'esdeveniment previst amb antelació que més interès desperta a tot el món. Els mitjans de comunicació de tot arreu envien els seus equips a la ciutat seu per informar i comentar en directe tot allò que s'hi pugui esdevenir. Això representa el desplaçament de quatre mil periodistes i fotògrafs i de cinc mil tècnics de ràdio i televisió. Aquesta legió d'informadors haurà de manejar quantitats ingents de dades i imatges. Les seves informacions i comentaris hauran d'arribar puntualment als destinataris (lectors, oïdors, espectadors) escampats arreu del món. Aquesta situació crea elevades necessitats puntuals de tractament informàtic i de serveis de telecomunicació, i també d'equips electrònics per a la producció de programes de ràdio i televisió. Òbviament, el comitè organitzador d'uns Jocs participará en aquest procés per tal d'aconseguir un funcionament adequat. Els ingressos del comitè organitzador depenen directament del grau de difusió que obtinguin els Jocs Olímpics, i el missatge que la ciutat i el país vulguin enviar al món viatja a través dels mitjans de comunicació.

els jocs olímpics per als mitjans de comunicació

Els Jocs Olímpics no solament són la més gran concentració d'atletes del màxim nivell cada quatre anys: també representen la més gran concentració de perio-

distes de tot el món i la millor de les fires per a les últimes novetats en el camp de les tecnologies de la informació. Al llarg de dues setmanes, cada quatre anys, representants de mitjans de comunicació de tot el món intercanvien les seves experiències, copsen nous mètodes, proven nous equips.

Als Jocs de Berlín de 1936 van néixer les primeres emissions públiques de televisió a Europa. El primer satèl·lit geostacionari, el Syncom-3, en el seu període de proves l'octubre de 1964, va possibilitar la retransmissió en directe dels Jocs de Tòkyo als EUA a través del Pacífic. Els televidents dels Jocs de Mèxic de 1968 van veure per primer cop les evolucions dels atletes amb tot detall i precisió gràcies al moviment alentit. Mitjançant el sistema Golym, la premsa acreditada als Jocs de Munic de 1972 consultava un banc de dades que li proporcionava informació dels participants, rècords i resultats de Jocs anteriors, com també informacions d'interès de Munic, de Baviera i de la RFA. La composició i l'edició de les publicacions diàries, amb les inscripcions i els resultats de les diferents proves dels Jocs de Montréal de 1976, es van realitzar amb ordinadors. Els organitzadors dels Jocs de la XXII Olimpíada, celebrats a Moscou el 1980, van proporcionar connexió directa des dels seus ordinadors als de les principals agències internacionals de premsa. Les inscripcions, els resultats i les classificacions viatjaven electrònicament des dels ordinadors de Moscou fins als aparells dels clients de les agències. A Los Angeles els periodistes assistents als Jocs Olímpics de 1984 van tenir ocasió de consultar personalment els bancs de dades (s'hi van fer 150.000 consultes) i de comunicar-se amb altres participants, atletes, directius i organitzadors (es van transmetre

120.000 missatges) amb el sistema de correu electrònic, tot utilitzant terminals d'ordinador sense necessitat d'una formació prèvia específica. El 1992, a Barcelona (si el Comitè Olímpic Internacional així ho decideix el 17 d'octubre de 1986) els mitjans de comunicació podran consultar i utilitzar un banc de dades i imatges, tant fixes com en vídeo, d'anteriors edicions dels Jocs, dels atletes, de les personalitats assistents i de Barcelona, de Catalunya i d'Espanya. Es realitzaran les primeres transmissions públiques de televisió d'alta definició i es difondran en pantalles gegants de televisió situades en locals públics o a l'aire lliure. Els televidents que disposin de teletext podran consultar des de qualsevol lloc del món els resultats d'altres proves o les característiques dels participants en els Jocs, a més de veure en directe les competicions. Cadascun dels periodistes assistents, com també altres persones acreditades pel comitè organitzador, disposarà de la seva agenda electrònica personal de butxaca. Hi trobarà informacions útils per a la seva estada i per a la feina i rebrà avisos, missatges personals i un resum de les notícies que es produeixin.

després dels jocs

És clara la simbiosi i l'interès mutu entre Jocs Olímpics i mitjans de comunicació, però ¿quin benefici obtindran la ciutat i el país en el camp de les tecnologies de la informació després de la celebració olímpica?

A Tòkyô, els japonesos van assolir una experiència valuosa en la utilització dels satèl·lits de comunicacions, tot i que el Syncom-3 era nord-americà. Els tècnics d'IBM-Japó van disposar de l'oportunitat de

treballar per primer cop amb una incipient xarxa de teletractament. Mèxic es va dotar de nous enllaços de comunicacions amb l'exterior i a Munic es va construir una torre de comunicacions que va permetre ampliar les possibilitats dels serveis de comunicacions a la ciutat. La casa Siemens va assolir una apreciable experiència en la creació i el manteniment de grans bancs de dades amb gran nombre d'usuaris i un elevat índex de consultes, com també en la utilització de terminals especialitzats. Moscou és probablement la ciutat que, en l'àmbit de les tecnologies de la informació, va aprofitar més la celebració dels Jocs Olímpics per aconseguir serveis nous i més moderns: el centre de premsa esdevingué casa de la premsa permanent dotada de moderns equips, nous estudis de ràdio i televisió amb electrònica d'avantguarda, central telefònica digital per al barri on es va construir la vila olímpica i nous enllaços de comunicacions amb l'exterior. La indústria soviètica d'ordinadors ACTB va disposar temporalment de l'oportunitat d'associar-se amb IBM, acord que es va trencar pel boicot dels EUA, i d'assolir una notable experiència en la intercomunicació amb ordinadors occidentals mitjançant la connexió directa amb els ordinadors de les agències internacionals de premsa. Els Jocs Olímpics de Los Angeles van esdevenir un camp de proves preciosos per a les empreses nord-americanes del sector electrònic, com ara Pacific Telephone, AT&T, Motorola, IBM i Xerox. La xarxa de fibra òptica instal·lada per Pacific Telephone a l'àrea de Los Angeles per als seus serveis telefònics va ser utilitzada per AT&T per al transport de dades informàtiques i de senyals de televisió entre les diferents instal·lacions esportives, la vila olímpica i els centres de premsa, ràdio i televi-

LA INDÚSTRIA ELECTRÒNICA: UN RECURS FINANCER IMPORTANT

sió. Per aquest motiu s'amplià la xarxa recentment construïda en aquells trams que no accedien a punts d'interès dels Jocs (trams que es van desmantellar després de la clausura). AT&T va desenvolupar un nou sistema digital de televisió per fibra òptica (DTLS) per aprofitar la xarxa. També va crear un sistema de correu electrònic (EMS) molt utilitzat per tots els participants i va provar els nous superminiordinadors i els nous terminals destinats a usuaris sense formació prèvia en el maneig. Motorola va escampar dos mil *paggers* (receptors portàtils d'avísos capaços d'emmagatzemar petits textos) pels llocs olímpics i els cedí als organitzadors, alhora que en comprovava el funcionament en un ambient d'elevat índex d'utilització. IBM facilità, entre altres elements, centraletes telefòniques digitals que podien emmagatzemar missatges verbals. Xerox va poder comprovar el funcionament en condicions ben desfavorables de les grans fotocopiadores, els telecopiadors i les noves impressores làser de petites dimensions. La ciutat no va ampliar les seves xarxes de comunicacions ni es va equipar amb nous sistemes aprofitant la celebració olímpica —pro-

ELS APARELLS DE COMUNICACIÓ ES MULTIPLIQUEN

bablement tampoc no ho necessitava—, però l'experiència assolida per les empreses que hi van participar beneficiarà a llarg termini (tant de bo!) els mitjans de comunicació i els usuaris de les tecnologies de la informació en general. Òbviament, la indústria electrònica nord-americana no va menysprear l'oportunitat que els Jocs Olímpics proporcionen per potenciar la imatge arreu del món dels qui hi participen amb èxit.

Les experiències d'anteriors edicions dels Jocs Olímpics ens donen una resposta genèrica a la pregunta plantejada. La celebració d'uns Jocs pot aportar l'increment i la diversificació de l'oferta de serveis de telecomunicacions a la ciutat seu i a l'entorn, i la renovació dels equips i sistemes existents. Els mitjans de comunicació locals augmenten les relacions professionals internacionals i gaudeixen de l'oportunitat de conèixer i d'utilitzar mètodes i equips nous. Durant un llarg període de temps disposaran d'un tema informatiu de gran interès per al públic. Les empreses del sector electrònic i els seus tècnics disposaran d'una ocasió única per treballar amb tecnologies punta, tant en aplicacions pròpies com amb la col·laboració d'empreses estrangeres. En general, la comunitat agafarà embranzida en el coneixement i la utilització de les tecnologies de la informació per fer un salt enda-

vant. L'atenció que la ciutat i el país organitzadors despertaran en els mitjans de comunicació internacionals els atorgarà una audiència enorme.

Barcelona 1992

Des dels primers treballs, la candidatura de Barcelona ha copsat la importància del repte que representa aconseguir, en l'àmbit de les tecnologies de la informació, que els possibles beneficis de la celebració olímpica es facin realitat. En aquest sentit, l'Oficina Olímpica va iniciar el setembre de 1984, amb la col·laboració de les empreses Entel, Sintel i Arthur Andersen i el suport dels ministeris d'indústria i de comunicacions, de la Generalitat, de la Corporació Metropolitana i l'Ajuntament de Barcelona i de la Telefònica, el projecte de planificació de les necessitats informàtiques i de telecomunicacions dels Jocs de 1992, anomenat BIT'92 (Barcelona, Informàtica i Telecomunicacions per al 92). Els objectius d'aquest projecte consistien a respondre adequadament a les exigències del COI, tot demostrant que la ciutat es troba en condicions de celebrar l'esdeveniment olímpic assegurant-ne les comunicacions i els serveis informàtics necessaris, i respondre adequadament a les necessitats de la ciutat i de l'entorn cercant la màxima rendibilitat social de totes les actuacions. Com a resultat del projecte BIT'92 es pot avançar que els Jocs permetran ampliar i diversificar l'oferta de serveis de comunicacions a Barcelona: construcció d'una torre de comunicacions a Collserola, creació d'una xarxa de televisió per cable, ampliació dels serveis de comunicacions mòbils. Els mitjans de comunicació disposaran d'un banc de dades i imatges i es faran emissions de televisió d'alta definició. La indústria electrònica podrà participar en el desenvolupament del *software*, el disseny i la fabricació de terminals informàtics i de comunicacions, el disseny i la utilització d'una xarxa digital experimental de serveis integrats i el disseny i fabricació d'equips d'àudio, vídeo i radiodifusió. Val a dir que totes aquestes obres i inversions no són imprescindibles per a l'organització dels Jocs i que, d'altra banda, els ingressos que produeix la celebració no són suficients per finançar-les totalment. ¿D'on vénen, doncs, els beneficis que genera la celebració olímpica? De l'abocament simultani de recursos que tota la societat fa durant un període de temps relativament curt. L'organització d'uns Jocs és l'excusa que provoca la sinergia de les aportacions de l'Administració, de les empreses privades i dels individus. Aquest fenomen ja s'ha donat durant la fase de candidatura i s'incrementarà exponencialment si Barcelona organitza els Jocs de la XXV Olimpíada. Vetllar perquè aquesta enorme energia potencial s'orienti pel bon camí per a Barcelona i per a Catalunya és una tasca que a tots ens pertoca.

FÈLIX ARIAS